

E. A. POE, MASKA RDEČE SMRTI

- vsebina zgodbe
- kratka zgodba / short story
- slog
- zunanje dogajanje
- alegoričnost
- barve
- tradicija grozljivega romana

MOTIVACIJA - dopiši, na kaj pomisliš
ob danem naslovu

MASKA RDEČE SMRTI - nastanek

- 1842 – kratka zgodba (short story)
- TEMA:
 - zgodba predstavi dogajanje, ko je v deželi pustošila **kuga**, katere strašno znamenje so škrlatne pege po obrazu in telesu > to je bila **rdeča smrt**, kajti spremljala jo je kri

POVZETEK VSEBINE

1.

Princ Prospero je zbral tisoč prijateljev z dvora in se pred kugo umaknil v utrjeno poslopje mogočne opatiije.

2.

Vrata so zavarili, da ni mogel nihče vstopiti oz. izstopiti.

3.

Nekoč je priredil ples v maskah - sedem soban je dal opremiti vsako v drugi barvi: **modri**, **rdeči**, **zeleni**, **oranžni**, **beli**, **vijolični** in **črni**.

4.

Vsaka sobana je imela okno s steklom enake barve, skozi katerega je žarela svetloba ognja iz žerjavic, stoječih na hodniku.

5.

Črna sobana je imela okno s krvavečim steklom, svetloba ognja je v njem ustvarjala pošasten videz.

BRANJE ODLOMKA

- **Maska rdeče smrti – odlomek**
- **Odgovori na vprašanja – DL_Maska**

Pojasni, na kak način prepoznaš realističen slog.

ZUNANJE DOGAJANJE

- = prispodoba pripovedovalčeve duševnosti, njegove tesnobe, strahu pred smrtjo, blaznostjo, končnostjo sveta
- zgodba učinkuje kot PARABOLA – smrti ni moč uiti
- ALEGORIČNOST
 - najbolj fantastična oseba z alegoričnim pomenom je maska RDEČE SMRTI
 - je visoka, suha postava, ovita v mrtvaški prt in z obrazom mrtveca pooseblja smrt

Pojasni, kako se v odlomku mešata alegorija in prispodoba.

ALEGORIJA ...

- o življenju in smrti ter človeški nezmožnosti, da bi ušel neizogibnemu koncu
- kazen za Prospera, ki se, namesto da bi s svojim položajem in premoženjem pomagal trpečim revežem, z drugimi bogatimi sebičneži zateče v svoj dvorec, in premoženje zapravlja v dekadenci in razsipnosti v svojem gradu

BARVE

- so obrazi človeške duševnosti
- rdeča = barva krvi, smrti in življenja
- motiv rdeče smrti ima verjetno avtobiografsko ozadje, saj je pripoved nastala v času, ko je Poejevo ženo Virginio izčrpavala tuberkuloza z izbruhi krvi

Na DL reši naloge, ki se navezujejo na simboliko barv. Pojasni, kako si to razumel ti.

PROSPERO ...

- ime se navezuje na angleško besedo „prosperity“, ki med drugim označuje premožnost
- oseba predstavlja nepravični fevdalni odnos med plemičem in tlačani, kakršen je vladal v Evropi v času, ko je tam razsajala kuga
- rdeča smrt je v tem primeru kruto nepristranska, saj pobija tako bogate kot revne
- Predstavi Prospera, kot si ga spoznal v odlomku, upoštevaj pa tudi zgornja dejstva.

KRATKA ZGODBA

Avtor meni, da je kratka zgodba dolga le toliko, da jo bralec prebere v enem branju.

Poe je pisal zgodbe, ki se začnejo "IN MEDIAS RES", kar pomeni, da na začetku nimajo predstave oseb in dogajalnega časa ter prostora.

Dogajanje je subjektivno, fantastično, postavljeno v nestvaren svet.

KRATKA ZGODBA

- podobna je noveli
- ni predstavitev oseb in dogajalnega časa ter prostora
- fantastičen dogodek, ki je umeščen v objektiven, resničen svet

NOVELA

- začne se s predstavitvijo oseb in dogajalnega časa ter prostora
- nenavaden dogodek

TRADICIJA GROZLJIVEGA ROMANA

- Maska rdeče smrti izhaja iz tradicije grozljivega / črnega romana, ki je bil priljubljen v angleški književnosti v 18. stoletju
- Značilnosti grozljive zgodbe
 - dogajanje je postavljeno v mračen, srednjeveški grad, zato je nadnaravno, grozljivo in skrivnostno

Kaj grozljivega je v odlomku, ki si ga prebral.
Naštej in pojasni, zakaj tako meniš.

EDGAR ALLAN POE

- = predstavnik ameriške romantike in predhodnik moderne poezije, simbolizma
- piše liriko, pripovedno prozo, drame, eseje, kritiko
- pesniške zbirke: Krokar
- kratke zgodbe: Groteskne in arabesknne zgodbe

SINTEZA

Izdelaj MV o obravnavani temi. V pomoč pri izdelavi so dane besede:

- tema, motivi, sporočilo, simbolika barv, ebenovinasta ura, grozljivi roman, razlika med kratko zgodbo in novelo, alegorija, slog